

I UVOD:

Smatra se da je adolescencija životno razdoblje koje traži ogromno prilagođavanje samog djeteta kao i njegovih roditelja. Sam prelazak iz djetinjstva u starije doba puno je novih doživljaja tipa fizičkih i emocionalnih promjena kao i promjena u ponašanju. Adolescenti su pod velikim pritiskom da budu uspješni u školi, da se svide drugima, da imaju dobre odnose sa vršnjacima i vlastitom porodicom, da prebrode ristanke i da donose važne odluke o svom budućem životu.

Mentalno zdravlje je veoma važno u svim životnim razdobljima, koje utiče na sve aspekte našeg života i uključuje subjektivno dobro osjećanje sa samim sobom i u odnosu sa drugima, bolje savladavanje stresa, odnošenje sa drugim ljudima, mogućnost stvaranja bliskih odnosa sa drugim, sigurnije stvaranje odluka i dr.

Pod mentalnim zdravljem se podrazumjeva način na koji mislimo, osjećamo ili djelujemo u raznim životnim situacijama, način na koji shvatamo sebe, naš život i ljude u našem životu, kao i način na koji procjenjujemo svoje mogućnosti i donosimo odluke. Na osnovu istraživanja dokazano je da svaki peti adolescent ima neki od poremećaja u vidu tjeskobe, niskog samopoštovanja, depresije ili raznih poremećaja u ponašanju. Ukoliko se neuoči i neliječi na vrijeme ovi problemi mogu dovesti do neuspjeha u školi, sukoba u porodici, zloupotrebe droge, nasilja i ponekad samoubistva.

Ovaj rad se sastoji iz pet dijelova. U svakom dijelu je opisan jedan dio teme, koja se prožima kroz čitav rad.

Prvi dio je uvodni i u njemu su iznjete činjenice o mentalnom zdravlju, kao i o adolescenciji. Koliko je mentalno zdravlje bitno za adolescentna, kao i koliko je bitno na vrijeme uočiti neke od poremećaja ponašanja kod tinejdžera. Takođe je opisan rad kroz dijelove i šta koji predstavlja.

Drugi dio je vezan za mentalno zdravlje koji obuhvata osnovne pojmove mentalnog zdravlja, definiciju mentalnog zdravlja, zatim simptome i znakove narušenog mentalnog zdravlja kao što su somatizacija, pasivizacija, agresivnost i autoagresivnost, loše navike, emocionalna nezrelost i labilnost, intelektualna neefikasnost u školi, reaktivni poremećaji, adaptivni poremećaji, interni i eksterni konflikti, poremećaji bračnih i porodičnih odnosa, ostali simptomi neurotičnosti, ostali psihotični poremećaji.

Drugi dio rada je takođe vezan za funkcionalnost škole kao značajan faktor mentalnog zdravlja koju ujedno i predstavlja temu ovog rada, a obuhvata: obilježja funkcionalne i disfunkcionalne škole, razvoj i socijalizaciju ličnosti koja ubraja faktore socijalizacije, porodicu, uticaj škole i vršnjaka, položaj i uloge, zrelu ličnost, samopoštovanje i samopouzdanje kao osobina ličnosti u njihova veza sa poteškoćama u ponašanju. Zatim obuhvata ulogu nastavnika, poremećaje ponašanja kod djece, adolescenata i mlađih punoljetnika sa teškoćama i simptomima, složenost rada u školi, porodica i škola, reaktivni poremećaji koji obuhvataju uticaj sportskih i vansportskih aktivnosti na mentalno zdravlje, stimulativne mjere, transakcione tehnike, traumatizacija, razvoj vrijednosti kod djece i mladih kao i odnos prema sebi, drugima i radu. Pored ovih navedenih stavki drugi dio još obuhvata i prevenciju mentalnog zdravlja, zdrave stlove života, vršnjačko nasilje, potrebu saradnje sa školom i psihologom, saradnje nastavničkog vijeća sa psihologom.

Treći dio rada je vezan za metodologiju škole kao značajan faktor mentalnog zdravlja koja objašnjava o cilju rada, načinu prikupljanja podataka i gdje se navodi da je u pitanju istraživački rad.

Četvrti dio rada je vezan za analizu rezultata na osnovu istraživanja, gdje je bilo uključeno 30 nastavnika i 60 učenika. Istraživanje je izvedeno na osnovu dva Anketna upitnika od kojih je jedan bio namjenjen učenicima, a drugi nastavnicima. Anketni upitnik za učenike je imao ukupno 11 pitanja, dok je Anketni upitnik za nastavnike imao 9 pitanja. Svi rezultati su zabilježeni i pojedini predstavljeni u obliku tabela i grafikona, drugi dio je predstavljen samo u obliku grafikona.

Peti dio rada se odnosi na zaključna razmatranja u kojima je izveden suštinski dio rada, a prvestveno o mentalnom zdravlju, poremećajima ponašanja kod adolescenata, prevenciji mentalnog zdravlja, funkcionalnosti i disfunkcionalnosti škole, zaključcima vezanim za istraživanja na osnovu dva Anketna lista.